

REGERINGSKANSLIET

Kommenterad dagordning

2015-09-28

Justitiedepartementet

EU-nämnden
Riksdagen

Kopia: Justitiekortet
Kopia: Socialförsäkringsutskottet
Kopia: Civilutskottet
Kopia: Konstitutionsutskottet

Kommenterad dagordning för rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 8–9 oktober 2015

INRIKES FRÅGOR

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

Se bifogad preliminär dagordning.

Lagstiftningsöverläggningar

2. Godkännande av A-punktlistan (Sr Johansson, Sr Ygeman)

Det har ännu inte presenterats någon A-punktlista.

3. Frågor med anknytning till gemensamma kommittén (Sr Johansson)

= Viseringspolitik

– Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en unionskodex om viseringar (omarbetning) (första behandlingen)

– Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av en rundresevisering och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 562/2006 och (EG) nr 767/2008 (första behandlingen)

= Information från ordförandeskapet

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om läget i de pågående förhandlingarna om en översyn av EU:s viseringskodex samt förslaget om införande av en rundresevisering samt riktlinjedebatt om några utvalda frågor.

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Faktapromemoria 2013/14: FPM77, Faktapromemoria 2013/14: FPM78, KOM (2014) 163, KOM (2014) 164

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

I april 2014 presenterade kommissionen ett förslag till översyn av viseringskodexen samt ett förslag om att inrätta en ny tillståndstyp, rundreseviseringen. Kommissionen presenterade även en rapport som tog sikte på de fortsatta utmaningarna när det gäller EU:s viseringspolitik och hur viseringspolitiken kan bidra till ekonomisk tillväxt, vilket också genomsyrar de aktuella förslagen på ett tydligt sätt.

Viseringskodexen

Förslaget syftar till att erbjuda ytterligare förenklingar i samband med viseringsutfärdande genom krav på kortare handläggningstider och tidsfrister för konsultationer, utökade kategorier som åtnjuter avgiftsfrihet (alla sökande upp till 18 år samt alla nära släktingar till EU-medborgare exempelvis), bindande regler vad gäller utfärdande av långtidsviseringar som gäller för flera inresor samt ökade krav på konsulär tillgänglighet (genom samarbeten med externa tjänsteleverantörer och samarbete mellan medlemsstaterna). Förslaget innebär även betydande förenklingar för släktingar till EU-medborgare, exempelvis minskade dokumentationskrav.

En del i kommissionens förslag bygger på att bedömningen av viseringsansökningar i högre grad ska baseras på den enskilde sökandens viseringshistorik, vilken i och med införandet av VIS (Visa Information System, där biometriska uppgifter registreras för samtliga sökande) blir lättare att följa. Kriterierna görs mätbara och mer objektiva än tidigare.

Den första läsningen av förslaget inleddes i arbetsgruppen i juni 2014 och avslutades våren 2015.

Rundviseringen

Förslaget syftar till att omhänderta en lucka i det nuvarande regelverket. Det finns i dagsläget inte någon Schengenvisering eller annat tillstånd som möjliggör tillfälliga vistelser i olika Schengenländer överstigande 90 dagar. Förslaget riktar sig till de många tredjelandsmedborgare som har legitima skäl att resa inom Schengenområdet under en längre tid, t.ex. turister eller turnerande artister.

Förslaget innebär att bilaterala viseringsfrihetsavtal som i dagsläget möjliggör för ackumulerade vistelser inom Schengen kommer att suspenderas. Genomförandet av förslaget är en viktig förutsättning för genomförandet av paketet om Smarta gränser.

Förslaget kan komma att inkluderas i viseringskodexen. Förslagen förhandlas parallellt. Förhandlingar avseende rundreseviseringen inleddes i arbetsgruppen i början av 2015 och en första läsning av förslaget har genomförts.

Svensk ståndpunkt

Sverige stödjer den pågående översynen av viseringskodexen samt förslaget om att inrätta en rundresevisering. Förslagen väntas bidra till en ökad harmonisering av viseringspolitiken samt till en förenklad och mer lättillgänglig viseringsprocess. Förslagen kommer att förenkla resandet till och från Schengenområdet och kommer att bidra till en ökad personrörlighet och därigenom till positiv ekonomisk tillväxt. Införandet av en rundresevisering är angeläget eftersom det omhändertar en lucka i den nuvarande lagstiftningen, vilket är en förutsättning för ett effektivt genomförande av Smarta gränserpaketet.

Förslagen behöver dock utformas kostnadsneutralt. Det är även nödvändigt att en balans upprätthålls mellan förenklingar och viseringssystemets syfte när det gäller att motverka risker och upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten.

- 4. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en omplaceringsmekanism vid kriser och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (Sr Johansson)**
= Lägesrapport

Avsikten med behandlingen i rådet: Lägesrapport

Dokument: 11843/15 ASIM 79 CODEC 1167 + ADD 1 (bifogas)

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

Kommissionens förslag är en uppföljning av den europeiska migrationsagendan som presenterades den 13 maj 2015. Till skillnad från kommissionens initiativ kring tillfälliga omfördelningsmekanismer innebär förslaget en permanent ram för omplaceringsåtgärder, som ska kunna aktiveras tillfälligt när behov uppstår. Kommissionens förslag presenterades den 9 september 2015.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till en förordning och dess grundtanke om solidaritet. Det är viktigt att ta ett samlat europeiskt ansvar för migrationsituationen. EU:s medlemsstater måste agera solidariskt och hjälpa varandra när asylsystemen är under stort tryck.

Den gemensamma migrationspolitiken bör utvecklas på ett sätt som innebär en jämnare fördelning av asylsökande inom EU, genom att alla länder tar sitt ansvar och därmed ger fler flyktingar skydd.

Korrekt genomförande av det gemensamma asylsystemet är en mycket viktig form av solidaritet. En permanent mekanism för omplacering, som snabbt kan aktiveras vid behov, kan bli en viktig form av solidaritet.

Regeringen anser att en viss anpassning av den fördelningsnyckel som ligger till grund för omfördelningen kan behöva göras med hänsyn till medlemsstaternas ansträngningar på asylområdet.

**5. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av EU:s gemensamma förteckning över säkra ursprungsländer enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU och om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd och om ändring av direktiv 2013/32/EU (första behandlingen) (Sr Johansson)
= Allmän inriktning**

Avsikten med behandlingen i rådet
Allmän inriktning

Dokument: 11845/15 ASIM 81 COWEB 86 CODEC 1171 + ADD 1 (bifogas)

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: inför RIF den 20 juli 2015

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

Kommissionens förslag är en uppföljning av den europeiska migrationsagendan som presenterades den 13 maj 2015 i vilken kommissionen uttryckte ambitionen att stärka de gemensamma bestämmelserna i asylprocedurdirektivet (2013/32/EU) om säkra ursprungsländer. Detta välkomnades av Europeiska rådet den 25-26 juni 2015. Den 20 juli 2015 antog rådet slutsatser om säkra ursprungsländer. Kommissionen presenterade förslaget om en förordning den 9 september 2015.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar förslaget om en förordning för att upprätta ett system med säkra ursprungsländer. En gemensam lista bör omfatta länderna på västra Balkan, men inte Turkiet.

Ett system med säkra länder ersätter inte en rättsäker och individuell prövning. En gemensam lista medger ett påskyndat förfarande för uppenbart ogrundade ansökningar. På så sätt kan EU:s ansvar för att bereda skydd till personer med skyddsbehov öka.

6. **Förslag till rådets och Europaparlamentets direktiv om användning av PNR-uppgifter för att förebygga, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet (första behandlingen) (Sr Ygeman)**
= **Lägesrapport**

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet förväntas presentera bakgrunden och redogöra för vad som framkommit vid de inledande trilogförhandlingarna och avstämningarna i rådskretsen.

Bakgrund

Rådet överlämnade sin gemensamma inställning till Europaparlamentet (EP) i april 2012. Efter att EP:s utskott för medborgerliga friheter (LIBE) den 15 juli 2015 presenterat sitt förslag till direktivtext har trilogförhandlingar med EP nyligen inletts. Bägge parter har var för sig aviserat sina målsättningar att nå en överenskommelse i frågan före utgången av år 2015.

Svensk ståndpunkt

Se vidare i bifogad promemoria.

7. **Övriga frågor (Sr Johansson, Sr Ygeman)**
= **Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag**

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag.

Bakgrund

Ordförandeskapet har ännu inte meddelat något om dagordningspunktens innehåll.

Svensk ståndpunkt

Informationspunkt. Medlemsstaterna förväntas inte avge någon ståndpunkt.

Icke lagstiftande verksamhet

8. **Godkännande av A-punktslistan (Sr Johansson, Sr Ygeman)**

Det har ännu inte presenterats någon A-punktslista.

9. (ev.) Utkast till rådets beslut om ramen för den fullständiga tillämpningen av bestämmelserna i Schengenregelverket i Republiken Bulgarien och Rumänien
= Antagande (Sr Ygeman)

Ävsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet har angett att man vid rådsmötet den 8-9 oktober eventuellt kommer att informera om läget gällande Bulgariens och Rumäniens Schengenanslutning eller eventuellt bjuda in till riktlinjedebatt och därefter antagande av rådsbeslut om anslutning. Frågan om anslutning har även varit med på dagordningen inför RIF-råden i oktober och december 2014, liksom inför RIF-rådet den 12-13 mars 2015, men drogs tillbaka av ordförandeskapet kort inför dessa möten.

Bakgrund

Processen för utvärdering av Bulgariens och Rumäniens förmåga att tillämpa Schengenregelverket inleddes 2007-2008. Rådet antog under 2011 slutsatser som konstaterade att Bulgarien och Rumänien formellt avslutat utvärderingsprocessen och visat sig redo att tillämpa Schengenregelverket på ett korrekt sätt. Därmed fanns förutsättningar att genom ett enhälligt *rådsbeslut* formellt ange från vilket datum Schengenregelverket ska tillämpas i sin helhet i förhållande till länderna, vilket huvudsakligen innebär att personkontrollerna vid de inre gränserna tas bort. Ett motstånd mot anslutning från vissa länder har emellertid stoppat upp anslutningsprocessen. Motståndet motiveras av de brister Bulgarien och Rumänien uppvisat inom kampen mot korruption och organiserad brottslighet. Dessa brister ligger formellt utanför det område som utvärderas igenom Schengens utvärderingsmekanism men har synliggjorts genom den *särskilda samarbets- och kontrollmekanism* (cooperation and verification mechanism – CVM) som Bulgarien och Rumänien är föremål för sedan sitt inträde i EU. Mekanismen inrättades då de två anslutande medlemsstaterna inte fullt ut ansågs kunna uppfylla kraven som ställs för ett fördjupat samarbete inom rättsliga och inrikesfrågor. Mekanismen syftar till att stödja de två medlemsstaternas fortsatta åtgärder för att uppnå hållbara och irreversibla reformer och därigenom tillgodogöra sig det ömsesidiga förtroende inom medlemsskapskretsen som det fördjupade samarbetet fordrar.

Vid RIF-rådet och Europeiska rådet i december 2013 togs frågan om anslutning upp och ett antal medlemsstater deklarerade då att de fortfarande inte ansåg att Bulgarien och Rumänien var redo att anslutas till Schengenområdet. Det fanns därmed inte förutsättningar för något enhälligt rådsbeslut. Istället beslutades att man ska ta fram förslag till beslut som innebär att den vid tidigare tillfällen föreslagna tvåstegsanslutningen används. Tvåstegsanslutningen innebär att man först lyfter gränskontrollen vid ländernas luft- och sjögränser och låter rådet vid ett senare tillfälle återkomma med beslut om när landgränserna ska lyftas.

Svensk ståndpunkt

Se vidare i bifogad promemoria.

**10. Rådets beslut om fastställande av provisoriska åtgärder på området internationellt skydd till förmån för Italien och Grekland, antagen den 14 september (Sr Johansson)
= Rapport om genomförandet**

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument

Det har ännu inte presenterats något dokument inför behandlingen i rådet.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 16 juli 2015 (inför rådsmötet den 20 juli), den 11 september (skriftligt samråd om trolig A-punkt inför rådsmötet den 14 september)

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

Den 27 maj 2015 presenterade kommissionen fyra förslag som en uppföljning till sin migrationsagenda. Ett av dessa var förslaget om provisoriska åtgärder på området internationellt skydd. Vid Europeiska rådets möte den 25-26 juni enades medlemsstaterna om en intern omfördelning under två års tid av 40 000 personer från Grekland och Italien baserat på frivilliga åtaganden från medlemsstaterna. Vid behandlingen vid RIF-rådet den 20 juli nådde rådet en överenskommelse om en allmän riktlinje om beslutet. Vid behandlingen vid RIF-rådet den 14 september antogs beslutet.

Svensk ståndpunkt

Informationspunkt. Medlemsstaterna förväntas inte avge någon ståndpunkt.

**11. Återvändandepolitikens framtid (Sr Johansson)
= Antagande av slutsatser**

Avsikten med behandlingen i rådet

Antagande av slutsatser om den framtida återvändandepolitiken

Bakgrund

I Europeiska rådets slutsatser från den 25–26 juni 2015 uppmanades kommissionen att utforma ett europeiskt återvändandeprogram. Som svar på denna uppmaning har kommissionen den 9 september presenterat ett meddelande om ”EU:s handlingsplan för återvändande”.

I ordförandeskapets slutsatser från RIF-rådet den 14 september 2015¹ välkomnas meddelandet av medlemsstaterna och det slås bl.a. fast att nödvändiga medel bör avsättas för att säkerställa ett fungerande återvändande och samarbetet med tredjeländer bör stärkas.

¹ Dokument 12002/15

Svensk ståndpunkt

Ett väl fungerande återvändande bidrar till att bygga förtroende och långsiktigt stöd för det gemensamma europeiska asylsystemet. Regeringen ställer sig bakom utökade ansträngningar i syfte att verkställa beslut om avvisning och utvisning. Återvändandet ska ske på ett rättssäkert och värdigt sätt och med full respekt för mänskliga fri- och rättigheter.

Se vidare i bifogad promemoria.

12. Terrorismbekämpning (Sr Ygeman)

= Rådets slutsatser om stärkande av användningen av medlen för att bekämpa olaglig handel med skjutvapen

– Antagande

= Uppföljning av pågående åtgärder

= Järnvägssäkerhet: information om den senaste händelseutvecklingen

Avsikten med behandlingen i rådet och Bakgrund

a) Rådets slutsatser om bekämpning av olaglig handel med skjutvapen

Under våren och sommaren 2015 har åtgärder mot illegala skjutvapen diskuterats på tjänstemannanivå i rådet utifrån fyra huvudspår, nämligen;

- förbättrat informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter,
- försvåra tillgången till illegala skjutvapen,
- regler om s.k. deaktivering av skjutvapen samt
- närmare samarbete med tredje länder.

Som en följd av diskussionerna i de ovanstående frågorna har ordförandeskapet presenterat förslag till rådsslutsatser riktade till medlemsstaterna, kommissionen, Europol och Interpol (dokument 11623/1/15). Rådet föreslås anta dessa slutsatser vid sitt möte den 8-9 oktober.

b) Uppföljning av pågående åtgärder

Vid det informella Europeiska rådet den 12 februari 2015 antogs ett uttalande om arbetet mot terrorism (dokument 6891/15). Även om inte något dokument har presenterats ännu för behandlingen i rådet förefaller det sannolikt att dagordningspunkten avser uppföljning av det uttalandet.

c) Järnvägssäkerhet

Efter det misslyckade terrorattentatet på ett Thalyståg mellan Amsterdam och Paris den 21 augusti och den efterföljande Parisdeklarationen (Paris Declaration – 11594/15)² har

² Paris Declaration, ett fransk-brittiskt initiativ som följde på attentatet där de tillsammans med sju andra länder (Tyskland, Belgien, Luxemburg, Spanien, Italien, Nederländerna samt Schweiz) vill se förbättrad säkerhet på Europas järnvägar. Vid mötet deltog också kommissionärerna för migration och transport samt rådets anti-terrorismsamordnare. De deltagande länderna, som har ett i det närmaste gemensamt järnvägsnät, beslöt att förstärka skyddet på sina järnvägar.

transportsäkerhetsfrågor förts upp högt på den europeiska dagordningen. Förslag till stärkta säkerhetsåtgärder har därefter diskuterats i en av kommissionens expertgrupper.

Ordförandeskapet förväntas informera om förslag till stärkta säkerhetsåtgärder, de diskussioner som förs på området eller andra till ämnet relaterade uppgifter.

Svensk ståndpunkt

Se vidare i bifogad promemoria.

13. Bekämpning av organiserad och grov internationell brottslighet (Sr Ygeman)
 = Uppföljning av genomförandet av Europeiska unionens prioriteringar
 = Gränsöverskridande brottslighet med koppling till kriminella motorcykelgäng
 - Information från Belgien

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet förväntas informera om vad som nyligen gjorts i samarbetet, inklusive planeringen av en övergripande utvärdering av arbetet inom ramen för Policycykeln.

Därutöver kommer Belgien att presentera idéer som syftar till att förstärka arbetet mot kriminella motorcykelgäng i alla delar av Policycykeln.

Bakgrund

För att stärka EU:s arbete mot i första hand grov och organiserad brottslighet beslutade rådet den 8-9 november 2010 att inrätta en flerårig s.k. "Policycykel". Policycykeln är ett system för EU-länderna att på ett mer strukturerat sätt än tidigare planera, prioritera och följa upp arbetet för att bekämpa brottslighet. Policycykeln kan ses som ett flöde som tar sin början i de hotbildsrapporter som tas fram av Europol för att beskriva den gemensamma hotbilden från grov och organiserad brottslighet i EU. Med hotbilden som grund beslutar rådet om EU:s prioriteringar. Dessa prioriteringar bryts sedan ned i en mer detaljerad planering av gemensamma operativa planer och åtgärder. Insatserna genomförs av medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter med stöd från Europol. Under Policycykelns förlopp sker kontinuerliga utvärderingar av modellen och uppnådda resultat i syfte att vidareutveckla arbetet. När cykeln når sitt slut påbörjas en ny. Den första Policycykeln löpte över två år, 2012–13. Den andra, som numera spänner över 4 år, påbörjades 1 januari 2014.

Svensk ståndpunkt

Se vidare i bifogad promemoria.

14. Förnyad strategi för inre säkerhet i Europeiska unionen (2015–2020) (Sr Ygeman)
 = Rapport om genomförandet

Avsikten med behandlingen i rådet

Information

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: 9798/15

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 12 juni 2015

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: JuU den 11 juni 2015

Bakgrund

Den 16 juni i år antog rådet för rättsliga och inrikes frågor slutsatser om en förnyad strategi för Europeiska unionens inre säkerhet (2015-2020). Strategin syftar till att bekämpa och förbygga tre huvudsakliga prioriterade brottsområden: terrorism, organiserad brottslighet och it-brottslighet. Vidare fastslår strategin principer för arbetet med den inre säkerheten, som t.ex. att alla insatser ska genomföras med respekt för grundläggande fri- och rättigheter, vikten av en multidisciplinär approach och en närmare koppling och samordning mellan EU:s inre och yttre säkerhet.

Svensk ståndpunkt

Informationspunkt. Medlemsstaterna förväntas inte avge någon ståndpunkt.

15. Övriga frågor (Sr Johansson)

a) Toppmötet i Valletta den 11–12 november 2015 = Information från ordförandeskapet

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet.

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

I april 2015 efterlyste Europeiska rådet ett toppmöte mellan EU och Afrika för en diskussion om migrationsfrågor. Under rubriken "Partnerskapsarbete med tredjeländer för att föregripa migration" förklarade kommissionen i Migrationsagendan att ett särskilt toppmöte skulle komma att anordnas på Malta, med deltagande av nyckelaktörer som bland andra Afrikanska unionen, i syfte att utveckla en gemensam regional strategi. Förberedelsearbetet för toppmötet sker i arbetsgrupper både inom ramen för FAC, rådet för utrikes frågor och RIF, rådet för inrikes och rättsliga frågor samt vid tre så kallade Senior Official's-möten.

Ett riktlinjedokument som fått partnerländernas breda stöd anger fem huvudområden;

- * Migration och utveckling
- * Laglig migration och rörlighet
- * Internationellt skydd och asyl
- * Människosmuggling och människohandel
- * Återvändande och återtagandeavtal

Toppmötet förutses resultera i en gemensam deklARATION och en handlingsplan, vilka bland annat ska bygga vidare på sedan tidigare fungerande moment i de etablerade Rabat- och Khartoumprocesserna.

Svensk ståndpunkt

Informationspunkt. Medlemsstaterna förväntas inte avge någon ståndpunkt.

b) Konferens om västra Balkan = Information från ordförandeskapet

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet

Dokument: -

Tidigare dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandling i rådet.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

Stats- och regeringscheferna kom vid Europeiska rådet den 25-26 juni 2015 överens om att en högnivåkonferens rörande migrationsrutten via västra Balkan ska hållas. Bakgrunden är att migrationen via den s.k. östliga migrationsrutten (som fortsätter via västra Balkan till medlemsstater) har ökat mycket kraftigt och är större än inströmningen via centrala Medelhavet. Konferensen ska hållas i anslutning till rådets möte för rättsliga och inrikes frågor den 8 oktober. Konferensens fokus kommer att ligga på hur EU kan stärka samarbetet och stödja hanteringen av migrationsströmmarna i aktuella transitländer.

Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar högnivåkonferensen rörande migrationsrutten via västra Balkan.

MÖTET I GEMENSAMMA KOMMITTÈN (INRIKES FRÅGR)

1. Återvändandepolitikens framtid (Sr Johansson)
 - = Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om en europeisk handlingsplan för återvändande
 - = Kommissionens rekommendation om inrättande av en gemensam handbok om återvändande som medlemsstaternas behöriga myndigheter ska använda när de utför uppgifter som rör återvändande
 - Föredragning av kommissionens förslag och allmän debatt

Se rådets dagordning, punkten 11.

2. Viseringspolitik (Sr Johansson)
 - = Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en unionskodex om viseringar (omarbetning) (första behandlingen)
 - = Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av en rundresevisering och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 562/2006 och (EG) nr 767/2008 (första behandlingen)
 - Riktlinjedebatt/Lägesrapport

Se rådets dagordning, punkten 3.

3. (ev.) Utkast till rådets beslut om ramen för den fullständiga tillämpningen av bestämmelserna i Schengenregelverket i Republiken Bulgarien och Rumänien
 - = Riktlinjedebatt/Lägesrapport (Sr Ygeman)

Se rådets dagordning, punkten 9.

4. Övriga frågor (Sr Johansson, Sr Ygeman)

Det har ännu inte presenterats några övriga frågor.

RÄTTSLIGA FRÅGOR

Lagstiftningsöverläggningar

16. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter (första behandlingen) (Sr Ygeman)
 - = Allmän inriktning (•)

Avsikten med behandlingen i rådet

Beslut om en allmän inriktning rörande hela direktivförslaget.

Bakgrund

Den 25 januari 2012 presenterade kommissionen sitt förslag till en genomgripande reform av EU:s regler om skydd för personuppgifter. Paketet omfattar dels en förordning med en generell reglering som ska ersätta dataskyddsdirektivet (direktiv 95/46/EG), dels ett nytt direktiv med särregler för den brottsbekämpande sektorn som ska ersätta det gällande dataskyddsrambeslutet (rambeslut 2008/977/RIF). Vid RIF-rådet i juni 2015 togs beslut om en allmän inriktning för dataskyddsförordningen. Genom det beslutet utvidgades också direktivförslagets tillämpningsområde från att endast gälla behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder till att även omfatta verksamhet i syfte att skydda mot samt förebygga hot mot den allmänna säkerheten. Till skillnad från dataskyddsrambeslutet ska det nya direktivet inte bara omfatta utbyte av information över gränserna utan även rent nationell personuppgiftsbehandling inom tillämpningsområdet.

Efter beslutet om allmän inriktning om dataskyddsförordningen i juni 2015 har tempot i direktivförhandlingarna ökat kraftigt. Alla parter har vid olika tillfällen uttryckt att man vill att båda instrumenten beslutas som ett paket. I relation till Europaparlamentet (EP) har förhandlingarna om dataskyddsinstrumenten också betydelse för förhandlingarna om förslaget till direktiv om flygpassageraruppgifter (PNR) och förslaget till en europeisk åklagarmyndighet (Eppo).

Svensk ståndpunkt

Se vidare i bifogad promemoria.

17. Förslag till rådets förordning om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten = Partiell allmän inriktning (Sr Ygeman)

Avsikten med behandlingen i rådet

Partiell allmän inriktning om artiklarna 24–33, 35 och 37 i förslaget om inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet (Eppo)

Bakgrund

Ordförandeskapet avser att vid RIF-rådet den 8–9 oktober diskutera om medlemsstaterna kan komma överens om artiklarna 24–33, 35 och 37 i förslaget om inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet (Eppo). Den politiska debatten förutses inte omfatta någon omröstning utan syftar till att ge ledning till om man kan gå vidare med förhandling rörande övriga delar av förordningen. I juni 2015 kom ministrarna i rådet i princip överens om den huvudsakliga utformningen av artiklarna 1–16. Nu föreslås en liknande delöverenskommelse.

Regeringen har under förhandlingarna fått till stånd justeringar av förslaget i linje med den svenska inriktningen i flera avseenden. Ett exempel på det är att bestämmelserna om bevisning numera har preciserats på ett sätt som Sverige kan godta.

Svensk ståndpunkt

Se vidare i bifogad promemoria.

18. Övriga frågor

a) Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag (Sr Johansson, Sr Ygeman)

Avsikt med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag.

Bakgrund

Ordförandeskapet har ännu inte meddelat något om dagordningspunktens innehåll.

Svensk ståndpunkt

Informationspunkt. Medlemsstaterna förväntas inte avge någon ståndpunkt.

b) Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem: införlivande (Sr Johansson) = Information från kommissionen

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från kommissionen

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument inför behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

Direktivet om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF antogs den 25 oktober 2012. Direktivet ingår i EU:s övergripande mål för ett område för frihet, säkerhet och rättvisa inom unionen. Det ska ge brottsoffer en möjlighet att åberopa samma grundläggande rättigheter och känna förtroende för rättsväsendet inom EU.

Svensk ståndpunkt

Informationspunkt. Medlemsstaterna förväntas inte avge någon ståndpunkt.

Icke lagstiftande verksamhet

19. Europeiska unionens anslutning till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Sr Johansson) =Lägesrapport

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om läget när det gäller EU:s anslutning till Europakonventionen.

Dokument

Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden

Frågan om förhandlingarna mellan EU och Europarådet om anslutningen till Europakonventionen behandlades i nämnden den 8 juni och den 9 december 2011, den 20 april och den 30 november 2012, den 31 maj och den 29 november 2013 samt den 28 november 2014.

Frågan om rådets beslut om förhandlingsmandatet har behandlats tidigare i EU-nämnden den 19 februari, 16 april och 28 maj 2010.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott

Konstitutionsutskottet har informerats om förhandlingarna den 11 november 2010, den 16 februari 2012, den 20 november 2012 samt den 10 februari 2015.

Justitieutskottet har informerats den 9 december 2010, den 8 december 2011 och den 19 april 2012.

Den 20 maj 2010 hölls överläggningar med konstitutionsutskottet i frågan om rådets beslut om förhandlingsmandatet. Justitieutskottet har informerats den 18 mars 2010.

Bakgrund

Genom Lissabonfördraget infördes en rättslig grund, och en skyldighet, för EU att ansluta sig till Europakonventionen. Anslutningsavtalet kräver Europaparlamentets godkännande. Vid rådets beslut om godkännande av avtalet krävs enhällighet. Det slutliga avtalet måste godkännas av samtliga medlemsstater enligt medlemsstaternas nationella konstitutionella bestämmelser. Det måste också godkännas av samtliga övriga parter till Europakonventionen.

Rådet beslutade i juni 2010 ett mandat för kommissionen att inleda förhandlingar med Europarådet om ett anslutningsavtal. I april 2013 nåddes en överenskommelse på förhandlarnivå mellan samtliga konventionsparter och EU om de texter som skulle reglera EU:s anslutning till Europakonventionen.

I juli 2013 begärde kommissionen att EU-domstolen skulle yttra sig över om det framförhandlade avtalet är förenligt med EU-fördragen. Domstolens yttrande presenterades i december 2014. Domstolen slog i yttrandet fast att utkastet till anslutningsavtal inte är förenligt med unionsrätten.

Samtliga medlemsstater och rådet har under våren 2015 uttryckt fortsatt stöd för anslutningen. Rådet har även uppmanat kommissionen att lägga fram förslag på hur EU-domstolens invändningar bör tas om hand och kommissionen har påbörjat detta arbete. Kommissionen har dock än så länge inte lagt fram förslag på hur de mer svårlösta invändningarna kan lösas.

Svensk ståndpunkt

Informationspunkt. Medlemsstaterna förväntas inte avge någon ståndpunkt.

20. Migrationskrisen: aspekter av rättsligt samarbete och bekämpning av främlingsfientlighet (Sr Ygeman) = Allmän debatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Diskussion om aspekter av rättsligt samarbete och kampen mot främlingsfientlighet i samband med migrationskrisen.

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet. Det tidigare utsända dokumentet, se nedan, bifogas för kännedom.

Tidigare dokument: 11898/15 Migration crisis: aspects of judicial cooperation and fight against xenophobia - Preparation of the Council meeting (Justice Ministers).

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

Ordförandeskapet har presenterat tolv åtgärder för att stärka och samordna rättsväsendets respons på migrationskrisen. I EU:s övergripande agenda om migration, som presenterades av kommissionen i maj i år (KOM(2015) 240 final), framhålls att åtgärder bör vidtas för att bekämpa människosmuggling, trafficking och därmed sammanhängande brott. I kommissionens handlingsplan mot smuggling av migranter föreslås åtgärder för att stärka rättsväsendets respons.

Ordförandeskapet föreslår en politisk diskussion i rådet om ett antal av dessa förslag. Ett utkast till diskussionsunderlag (dokument 11898/15) behandlades på tjänstemannanivå i behörig rådsarbetsgrupp den 24 september.

Förslag som presenterats i utkastet till diskussionsunderlag går bl.a. ut på att etablera möten, sprida bästa praxis, arrangera utbildningar och utveckla fortsatt deltagande av Eurojust i

sådana forum som de redan använder idag. Det finns även förslag om att etablera närmare kontakter med berörda stater utanför EU:s gränser och att Eurojust bör utnyttja sina möjligheter att sända ut och ta emot sambandsåklagare (s.k. "liaison magistrates"). Härutöver nämns att Eurojust skulle kunna utveckla samarbete med EU:s marina insats mot människosmugglare på Medelhavet, EUNAVFOR MED.

Det noteras att medlemsstaterna redan idag har ett omfattande arbete som rör nu aktuella frågor. Exempelvis ska den svenska riksåklagaren välkomna samtliga högsta åklagare inom EU till Stockholm den 6 oktober i år för att utbyta kunskap och erfarenheter, bl.a. om utredning och lagföring av hatbrott.

Svensk ståndpunkt

Regeringen anser att migrationskrisen i första hand är en fråga för andra myndigheter än de brottsbekämpande. Samtidigt är det viktigt att utreda och lagföra personer som skor sig på krisen. Regeringen välkomnar därför en allmän diskussion om samordning och förstärkning av responsen gentemot de som utnyttjar migrationskrisen i kriminella syften. Regeringen anser att frågorna om att använda sambandsåklagare och Eurojusts samverkan med EU NAVFOR MED behöver övervägas närmare innan förslagen kan tas vidare. I spåren av migrationskrisen kan även följa ökad främlingsfientlighet och polarisering. Regeringen välkomnar därför att det förs en diskussion om förebyggande insatser mot främlingsfientlighet.

MÖTET I GEMENSAMMA KOMMITTÉN (RÄTTSLIGA FRÅGOR)

- 1. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för enskilda personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter (första behandlingen) (Sr Ygeman)**
= Lägesrapport och allmän debatt

Se rådets dagordning, punkten 16.
